

Aan: Rieja Raven en Rico Schans
Van: Dedmer Dijkstra en Gerhard Maring
Datum: 22 oktober 2024
Zaaknummer: 4762357
Portefeuillehouder: Rieja Raven en Rico Schans
Onderwerp: Kinderopvang in MFA's Bovensmilde en Westerbork

Situatie Bovensmilde

De Kiem is het MFA in Bovensmilde, en biedt onderdak aan de volgende organisaties:

- De Wingerd (onderwijs, CKC Drenthe)
- De Meenthe (onderwijs, Kits Primair)
- Kinderdagopvang en buitenschoolse opvang (Kids First)
- Peuteropvang en VVE (gezamenlijk, onder de vlag van CKC Drenthe)
- Bibliotheek (Biblionet Drenthe)

Dit is de situatie zoals hij is beschreven in het Integraal Huisvestingsplan 2021-2040.

Op 18 september werden we door de directeur-bestuurder van Kits Primair (Herman Gebben) erop gewezen dat CKC Drenthe marktonderzoek aan het doen is onder ouders voor het starten van eigen kinderdagopvang en buitenschoolse opvang in Bovensmilde.

Op 25 september heeft CKC Drenthe een vergunningsaanvraag ingediend voor het kappen van een boom en plaatsen van een unit bij MFA De Kiem. De unit van 75m² is bedoeld voor kinderdagopvang.

Op 7 oktober ontvangt wethouder Raven een e-mail van Herman Gebben waarin hij aangeeft niet op de hoogte te zijn gebracht door CKC Drenthe over de plannen in Bovensmilde. Herman Gebben geeft aan niet akkoord te gaan met inzetten van buitenruimte voor het onderwijs voor huisvesting van kinderopvang van CKC Drenthe.

Situatie Westerbork

De Groene Borg is het MFA in Westerbork, en biedt onderdak aan de volgende organisaties:

- De Wegwijzer (onderwijs, CKC Drenthe)
- De Lindelaar (onderwijs, Kits Primair)
- Kinderopvang en buitenschoolse opvang (gezamenlijk, onder de vlag van Kits Primair)
- Peuteropvang en VVE (gezamenlijk, onder de vlag van Kits Primair)
- Jongerencentrum ChillPoint (Welzijnswerk)

Dit is de situatie zoals hij is beschreven in het Integraal Huisvestingsplan 2021-2040.

In de zomer van 2023 start CKC Drenthe met peuteropvang en VVE in een onderwijsruimte in de Groene Borg. Vooraf is hierover geen overleg geweest met de gemeente of Kits

Primair, terwijl dit wel noodzakelijk is. Er is geen toestemming gevraagd aan het college voor het gebruik van de onderwijsruimte.

Naar aanleiding van deze situatie zijn er bestuurlijke overleggen geweest tussen wethouder Schans en de beide directeur-bestuurders: Aldert Hoksbergen (CKC) en Herman Gebben (KP). In het laatste gezamenlijke bestuurlijk overleg op 22 mei is het volgende afgesproken: *CKC Drenthe en Kits Primair gaan op verzoek van de wethouders in overleg over een oplossing voor het onjuiste gebruik van het (onderwijs)lokaal door CKC*. Tot op dit moment is de gemeente niet op de hoogte gebracht over de voortgang van dit overleg.

Herman Gebben geeft in zijn e-mail van 7 oktober aan dat er nog geen heldere afspraken zijn gemaakt en vastgelegd over de manier waarop er wordt samengewerkt in het gebouw.

Aldert Hoksbergen geeft in een mail aan Herman Gebben op 4 oktober aan dat CKC Drenthe de mogelijkheden voor kinderdagopvang en buitenschoolse opvang in Westerbork onderzoekt.

Uitgangspunten onderwijshuisvesting en kinderopvang

In de Memo Gemeentelijke uitgangspunten kinderopvang bij schoolgebouwen zijn de uitgangspunten vanuit het IHP verduidelijkt:

- Voor onderwijsruimte die niet nodig is voor onderwijs kan het college, op verzoek van het schoolbestuur, toestemming verlenen voor een commerciële activiteit (bijvoorbeeld kinderopvang). Hierbij gaan we uit van de leerlingenprognoses voor nu en de komende 15 jaar.
 - Het college kan deze ruimte terugvorderen wanneer deze weer nodig is voor onderwijs.
 - Voor kinderopvang is een afgesloten buitenruimte noodzakelijk. Hierbij wordt zoveel mogelijk samenhang met bestaande afscheidingen op het schoolplein gezocht. Doel is om niet in te leveren op buitenruimte voor onderwijs.
- We stellen geen buitenruimte (onderwijshuisvesting) beschikbaar voor het plaatsen van een unit specifiek voor kinderopvang.
- Bij nieuwbouw houden we rekening met de wens tot IKC-vorming. Dat betekent dat we ruimte voor kinderopvang meenemen in de planvorming.
- Bij brede scholen (MFA's) beleggen we het juridisch eigendom bij de schoolbesturen. Dat betekent concreet dat we kiezen voor een VvE-constructie. Wissellokalen en kinderopvangruimtes komen dan bijvoorbeeld in het appartementsdeel van de gemeente en CKC Drenthe en Kits Primair beschikken over hun eigen appartementsdeel.

Gevolgen voor de situatie in Bovensmilde

Op basis van de verduidelijkte uitgangspunten verlenen we geen toestemming voor het plaatsen van een unit voor kinderopvang. Daarvoor gelden de volgende argumenten:

- Er is vooraf geen toestemming gevraagd aan het college om onderwijsruimte in te gaan zetten voor een commerciële activiteit. De buitenruimte bij een schoolgebouw is ook onderwijsruimte.
- Het plaatsen van een unit en verplichte afgesloten buitenruimte voor kinderopvang gaat ten koste van de buitenruimte voor het onderwijs.

- De gemeente is niet verantwoordelijk voor het organiseren van huisvesting voor kinderopvang. Een ruimte vlakbij een school is een interessante locatie voor een marktpartij voor kinderopvang. Door onderwijsruimte beschikbaar te stellen aan een specifieke kinderopvangorganisatie, werkt de gemeente marktverstorend.

Gevolgen voor de situatie in Westerbork

Op basis van bovenstaande uitgangspunten verlenen we geen toestemming voor het gebruik van een unit voor kinderopvang op het schoolterrein. Voor de bestaande onderwijsruimtes in het gebouw die worden ingezet voor kinderopvang moet toestemming worden verleend door het college.

In de Groene Borg is een ruimte specifiek voor kinderopvang. Deze ruimte wordt verhuurd aan Kits Primair. De andere ruimten zijn onderwijshuisvestingsruimten en moeten allereerst voor onderwijs worden ingezet. Wanneer een organisatie leegstaande onderwijsruimte wil inzetten voor een commerciële activiteit (kinderopvang), dan moet vooraf toestemming worden gevraagd aan het college. Hiervoor moet een passend huurtarief worden gevraagd (*in ontwikkeling).

De afspraak dat beide schoolbesturen met elkaar in overleg gaan over het onjuiste gebruik van de ruimtes in de Groene Borg is (nog) niet nagekomen. Gezien de onderlinge verhouding tussen beide schoolbesturen is het op dit moment niet de verwachting dat hier een constructieve oplossing in gezamenlijkheid wordt gevonden.

Didam-arrest

Aangezien het gaat om ruimtes in eigendom van de gemeente, is hier mogelijk ook het Didam-arrest van toepassing. Aangezien er geen jurisprudentie is voor deze specifieke situatie, kan hierover juridisch geen duidelijkheid worden gegeven.

Wanneer je ervan uitgaat dat Didam van toepassing is en later blijkt van niet, heb je het jezelf onnodig moeilijk gemaakt. Wanneer je ervan uitgaat dat Didam niet van toepassing is en later blijkt van wel, kan dat mogelijk leiden tot een schadevergoedingsplicht.

Vervolgstappen

Wij adviseren om duidelijk de verduidelijking van de gemeentelijke uitgangspunten te communiceren naar de schoolbesturen. Daarmee ook duidelijk maken wat de gevolgen zijn voor de huisvestingsvraagstukken die er op dit moment liggen (Bovensmilde en Westerbork). Bij voorkeur plannen we hiervoor een bestuurlijk gesprek met beide schoolbesturen.

We delen deze vervolgstappen in reactie op de e-mail van Herman Gebben van 7 oktober. Daarin gaan we inhoudelijk nog niet in op onze standpunten omtrent de specifieke situaties.